

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/153/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

102/2014. (V. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. augusztus 27-én előterjesztett **panaszát** a 2014. május 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – H. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2013. augusztus 27-én elektronikus úton terjesztette elő a panaszát, majd 2013. szeptember 16-án telefax útján terjesztette elő a korábbi beadványával tartalmában azonos, de aláírásával is ellátott panaszbeadványát.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2013. augusztus 27-én 19 óra 28 perckor a lakásán felkereste H. L., hogy az édesapját és az édesanyját a V. települési rendőrök azzal az indokkal vitték be, hogy „dinnyét” loptak és, hogy segítsen már valamiben. A panaszos a lakásán meghallgatta a szülők fiát és ezek után felhívta a V. települési Rendőrőrsöt és az ügyeletes tiszt, vagy tiszthelyettes vette fel a telefont, aki azt mondta, hogy H. városi Rendőrkapitányság. A panaszos elmondta, hogy [...] Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és megkérdezte telefonon keresztül, hogy mit csináltak a fent nevezettek. Erre a rendőr azt felelt, hogy „mi köze hozzá!”. A panaszos ezt követően kérte, hogy a rendőr mondja meg a nevét, amire durva kifejezésekkel illette a rendőr, amikor ezt pedig számon kérte a panaszos, akkor ismét elutasító választ kapott, mondván, hogy kicsoda a panaszos. A panaszos ismét

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

elmondta, hogy kicsoda, és kérte, hogy ne beszéljen vele a rendőr lekezelően, mert a Rendőrségi Etikai Kódex nem azt írja elő, hogy úgy beszéljen a bejelentővel, mint a kuttyájával. Erre a rendőr lecsapta a telefont. A panaszos ezt követően felhívta a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletét, hogy milyen lekezelően és embertelen módon beszélt velem az ügyeletes tiszt, vagy tiszthelyettes, amit a panaszos nem tud elfogadni. A panaszos az ottani ügyeletesnek is elmondta, hogy érdeklődni szeretett volna a szülőkről, mert a fiuk a panaszosnál van. A panaszos kérte a Testület vizsgálatát a rendőr megalázó, embertelen, lekicsinylő, nemre, fajra nézve, az emberi méltóságát súlyosan sértő magatartása miatt. A magatartás különösen megalázó volt, mivel az önkormányzatnak és a rendőrségnek együttműködési megállapodásuk is van. A panaszos megjegyzi, hogy már korábban is volt pere a rendőrökkel.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. V. I. r. alezredes, kapitányságvezető 2013. szeptember 18-án kelt átiratában előadta, hogy a H. városi Rendőrkapitányság beosztottjai 2013. augusztus 27-én a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs.tv.) 177. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt, tettenérés alapján elfogták és őrizetbe vették H. Z.-né és H. Z.-t, és őket a 09030-136/664/2013.szabs. szám alatt a H. városi Rendőrkapitányság bíróság elé állította.

A Járásbíróság 789.Sze.18745/2013/2.szám alatt hozott végzésével őket figyelmeztetésben részesítette. A végzés 2013. augusztus 29-én jogerőssé vált. A panaszos, a [...] Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetője, 2013. augusztus 27-én 19 óra 35 perckor távbeszélőn kért tájékoztatást a rendőri intézkedésről. A hívását T. J. r. zls. ügyeletes vette, akinek a szolgálati viszonya 2013. augusztus 31-én megszűnt. A beszélgetésről készült hanganyagot, az őrizetet elrendelő határozatokat és a járásbíróság végzését csatolta a kapitányságvezető.

2) A rendőrség által megküldött 1 perc 15 másodperc hosszúságú hangfelvételen az alábbiak hallhatóak. A panaszos bemutatkozik, elmondja, hogy a Roma Önkormányzat elnöke, majd megkérdi, hogy H. Z. és H. Z.-né mit követtek el. A rendőr közli vele, hogy loptak. A panaszos megkérdi, hogy és ez rájuk is van bizonyítva, amire a rendőr igennel válaszol. A panaszos ezután közli, hogy ő úgy tudja, hogy nem csináltak semmit. A rendőr erre azt válaszolja, hogy ők meg tudják, hogy mit csináltak. A panaszos ekkor emelt hangon a rendőr nevét kéri, és közli, hogy panaszt fog tenni ellen a főkapitányságon ellene. A rendőr erre visszakérdez, hogy miért érdekli ez a panaszost, ő ott van a kapitányságon. A panaszos ekkor indulatosabban közli, hogy ő is megmondta a nevét, a rendőr is mondja meg, hogy kivel beszél. A rendőr közli, hogy ő rendőrkapitányság ügyeletvezetője. Amire a panaszos közli, hogy rendben van, most leteszi és felhívja a rendőr-főkapitányságot, hogy a rendőr nem hajlandó megadni a nevét. A rendőr erre azt feleli, hogy „hát nem is vagyok hajlandó”. A panaszos még mond valamit (nem kivehető), majd megszakad a vonal.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikke (1) bekezdésében rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

a) A panaszos sérelmezte a telefonos bejelentését fogadó rendőr által vele szemben használt hangnemét (álláspontja szerint durva hangnemben beszélt vele, „mint a kutyaival”), illetve azt, hogy a rendőr megszakította a vonalat a beszélgetés közben.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a rendőrt már nem volt módjában nyilatkoztatni, mivel a szolgálati viszonya megszűnt.

A csatolt hangfelvétel szerint a rendőr valóban nem mutatkozott be, viszont a panaszos emelt hangú kérdésére és a panasztétellel való fenyegetése után közölte, hogy ő rendőrkapitányság ügyeletvezetője. A felvételen nem hallható a panaszos etnikai vagy faji hovatartozására utaló megalázó kijelentés.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. 2. §-ára. Eszerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[...] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más

állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A felvétel tanúsága szerint a panaszos által sérelmezett durva sértő kijelentések nem hangzottak el, ugyanakkor a beszélgetés valóban megszakadt a panaszos mondandója közben. A megszakadás okának feltárására (technikai hiba vagy valamelyik fél bontotta a vonalat) azonban a felvétel nem alkalmas.

A Testület álláspontja szerint a fentiek alapján nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a hangnem kapcsán, ugyanakkor a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr udvariatlanul „rátette-e a panaszosra a telefont”, így a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme körben nem volt megállapítható.

b) A panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőr nem mutatkozott be a Testület az alábbiakat rögzíti.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Testület a rendőrök Rtv. 20. §-ban foglalt szolgálati fellépésre vonatkozó előírások teljesülését mindig abból a szemszögből vizsgálja, hogy ennek az elmulasztása akadályozta-e a panaszost a jogai érvényesítésében, abban, hogy a jogorvoslati jogával éljen.

A felvétel tanúsága szerint a rendőr valóban nem mondta meg a nevét, ugyanakkor azt közölte, hogy a H. települési Rendőrkapitányság ügyeletvezetője, így személye egyrészt beazonosítható, másrészt visszakereshető, miként erre a panaszeljáráásban sor is került.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszost nem érte sérelem a jelen esetben, mivel a rendőr beazonosíthatóságát, és így a panaszosi joggyakorlást nem lehetetlenítette el az a tény, hogy a rendőr nem közölte a nevét.

A fentiek szerint a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A Testület álláspontja nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a hangnem kapcsán, ugyanakkor a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr udvariatlanul „rátette-e a panaszosra a telefont”, így a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme ekörben nem volt megállapítható. Az azonosítási kötelezettség elmulasztása kapcsán szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. május 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET